

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România” (www.ier.ro). Permisivitatea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Traducere din limba franceză

Consiliul Europei

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Secția a III-a

HOTĂRÂREA

din 30 septembrie 2008

în Cauza Constantin Popescu împotriva României

(Cererea nr. 5571/04)

Strasbourg

Devenită definitivă la 30.12.2008

Această Hotărâre poate suferi modificări de formă.

În Cauza Constantin Popescu împotriva României,
Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a III-a), statuând în cadrul unei camere formate din:

Josep Casadevall, președinte,

Corneliu Bîrsan,

Boštjan M. Zupančič,

Alvina Gyulumyan,

Ineta Ziemele,

Luis López Guerra,

Ann Power, judecători,

și Stanley Naismith, grefier adjunct de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la data de 9 septembrie 2008,

a pronunțat următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 5571/04, introdusă împotriva României de un cetățean al acestui stat, domnul Constantin Popescu (*reclamantul*), care a sesizat Curtea la data de 27 ianuarie 2004 în temeiul [art. 34](#) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Guvernul român (*Guvernul*) este reprezentat de agentul său guvernamental, domnul Răzvan-Horațiu Radu, de la Ministerul Afacerilor Externe.

3. La data de 10 iulie 2007, președintele secției a treia a hotărât să comunice Guvernului cererea. Așa cum prevede [art. 29](#) alin. 3 al Convenției, acesta a hotărât de asemenea că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

4. Reclamantul s-a născut în anul 1924 și locuiește la Oradea.

5. În anii 1950 mai multe terenuri aparținând părinților reclamantului au fost naționalizate.

A. Punerea în posesia reclamantului a unui teren în suprafață de 8,35 hectare și pronunțarea unei hotărâri definitive de condamnare a autorităților la reconstituirea dreptului său de proprietate asupra terenurilor însumând 31,25 hectare

6. La data de 9 noiembrie 2000, comisia județeană Dolj desemnată cu aplicarea Legii fondului funciar nr. 18/1991 (în continuare denumite *comisia județeană* și *Legea nr. 18/1991*) a eliberat reclamantului și surorilor sale, E.T. și P.P. în calitate de moștenitori ai lui P.D., un titlu administrativ de proprietate asupra unui teren agricol de 8,35 hectare (ha). Din observațiile părților reiese că autoritățile locale au pus reclamantul efectiv în posesia acestui teren.

7. La data de 15 octombrie 2001 reclamantul a introdus o acțiune îndreptată împotriva comisiei județene, comisiei locale din Goiești și Prefecturii Dolj, acțiune care privea eliberarea de către autorități a unui titlu de proprietate, în urma reconstituirii dreptului său de proprietate, asupra terenurilor însumând 35 ha, situate în perimetrul satului Goiești.

8. Prin sentința din data de 12 martie 2003 Judecătoria Craiova i-a admis acțiunea. După ce a constatat că reclamantului i-a fost reconstituit dreptul de proprietate asupra terenului de 8,35 ha și că erau în curs proceduri preliminare pentru 22,90 ha în temeiul legilor nr. 169/1997 și

1/2000 de completare a Legii nr. 18/1991, instanța, bazându-se pe art. 116 al acestei ultime legi, a dispus ca autoritățile respective să elibereze reclamantului un titlu de proprietate pentru terenuri în suprafață totală de 31,25 ha situate în perimetrul satului Goiești și să-i plătească 1.500.000 lei românești (ROL) pentru costuri și cheltuieli.

9. Reclamantul a înaintat apel, apoi recurs împotriva sentinței menționate anterior pe motiv că Judecătoria nu a statuat asupra cererii de punere în posesie pe vechiul amplasament al terenurilor deținute de părinții săi și asupra cererii privind despăgubirea de către terții care ocupau acest teren. Apelul și recursul au fost respinse ca neîntemeiate, primul prin hotărârea judecătorească din data de 4 iunie 2003 a Tribunalului Dolj și al doilea prin decizia definitivă din data de 16 octombrie 2003 a Curții de Apel Craiova. Curtea de Apel a precizat că aceste cereri nu au fost depuse în termenul legal la Judecătoria și că modalitățile de punere în posesie a reclamantului a terenurilor pe vechile amplasamente puteau face ulterior obiectul unei proceduri diferite, dacă reclamantul dorea să conteste amplasamentul care ar fi fost stabilit de comisia locală.

B. Demersurile reclamantului și măsurile autorităților pentru punerea în executare a sentinței definitive din data de 12 martie 2003

10. Reclamantul a depus mai multe cereri de retrocedare a terenurilor totalizând 31,25 ha, din care în special cea din 24 februarie 2004, prin care a solicitat comisiei județene executarea sentinței definitive din data de 12 martie 2003 pronunțată de Judecătoria Craiova. Drept răspuns la această cerere, comisia județeană a dispus punerea în executare a sentinței pentru ca reclamantul să fie pus în posesie și titlul de proprietate pentru terenurile totalizând 31,25 ha să fie eliberat.

11. La data de 12 noiembrie 2004, comisia județeană a eliberat împreună reclamantului, lui E.T. și lui P.P. un titlu de proprietate privind un teren forestier de 1 ha. În timp ce comisia locală susține că reclamantul a fost pus în posesia acestui teren, reclamantul contestă acest lucru, afirmând că nu a fost avertizat, așa cum prevede procedura în baza art. 33 din regulamentul de aplicare a Legii nr. 18/1991, asupra unei eventuale puneri în posesie. Din dosar nu reiese că procesul-verbal nedat de punere în posesie prezentat de Guvern poartă semnătura proprietarilor, în special cea a reclamantului.

12. Prin hotărârea definitivă din data de 5 iunie 2003 privind împărțirea unui teren agricol între autoritățile locale, Tribunalul Dolj a indicat, între altele, că reclamantul avea dreptul la 4 ha

de teren forestier în loc de 7,35 ha cum se prevedea inițial. Prin procesul-verbal din data de 24 noiembrie 2004, preliminar eliberării unui titlu de proprietate, reclamantul a fost pus în mod formal în posesia unui teren forestier de 4 ha.

13. În privința terenurilor forestiere de 1 ha și 4 ha citate anterior, din scrisorile date 9 și 15 mai 2006 trimise Guvernului, Primăria Goiești și Prefectura Dolj au precizat după examinarea dosarului că autoritățile trebuia să emită și să elibereze reclamantului « documentele » referitoare la aceste 5 ha de teren, în special titlul de proprietate. De altfel, dintr-o scrisoare datată 17 iunie 2008 a Primăriei Goiești trimisă Guvernului, reiese că, în ciuda mențiunilor în sens contrar făcute într-un proces-verbal tip din data de 24 noiembrie 2004, autoritățile locale nu au efectuat la fața locului operațiunile de identificare și delimitare a parcelei de 4 ha menționată anterior, operațiuni la care reclamantul ar fi trebuit să fie invitat să participe.

14. După ce la data de 20 februarie 2005 a întocmit un proces-verbal de punere în posesie, la data de 25 martie 2005 comisia județeană a emis pe numele reclamantului un titlu de proprietate asupra unor parcele totalizând 17,90 ha de teren.

15. La data de 16 august 2005, reclamantul a introdus o acțiune împotriva comisiei locale și județene vizând în special anularea titlului de proprietate din data de 25 martie 2005, emis cu încălcarea procedurii prevăzute de Legea nr. 18/1991 și fără să fi fost pus efectiv în posesia terenurilor pe vechiul amplasament, precum și despăgubirea sa pentru beneficiul nerealizat începând cu anul 2003. După respingerea cererii de despăgubire și rejudecarea restului acțiunii, Judecătoria Craiova a dispus efectuarea unei expertize tehnice. Aceasta a evidențiat că prin emiterea celor patru titluri menționate anterior (terenuri de 8,35 ha, 1 ha, 4 ha și 17,90 ha), autoritățile locale au reconstituit dreptul de proprietate al reclamantului asupra parcelelor totalizând 31,25 ha, că vechile amplasamente ale terenurilor părinților săi erau ocupate de terți proprietari, dar că două din parcelele în cauză au fost atribuite reclamantului pe vechiul lor amplasament.

16. Prin sentința din data de 4 iulie 2007 Judecătoria Craiova a admis parțial acțiunea reclamantului. Constatând pe baza expertizei tehnice citată anterior imposibilitatea de a pune reclamantul în posesia terenurilor pe vechile amplasamente deținute de părinții săi, instanța a respins cererea de anulare a titlului de proprietate din data de 25 martie 2005 întemeiată pe acest argument. În schimb, considerând că comisia locală nu a dovedit în mod adecvat printr-un

proces-verbal punerea în posesie a reclamantului a terenului de 17,90 ha înainte de emiterea titlului de proprietate în cauză, aceasta a condamnat-o să procedeze la punerea în posesie.

17. Prin hotărârea definitivă din data de 29 octombrie 2007 Tribunalul Dolj a respins ca neîntemeiat recursul formulat de reclamant. Acesta a adăugat că pentru a obține punerea în posesie pe vechiul amplasament, reclamantul trebuia să sesizeze în prealabil instanțele cu o acțiune în anulare a titlurilor de proprietate ale terților proprietari.

18. Din scrisoarea datată 17 iunie 2008 a Primăriei Goiești trimisă Guvernului (paragraful 13) reiese că reclamantul s-a prezentat la primărie pentru a se proceda la identificarea și punerea sa în posesia efectivă a parcelelor totalizând 17,90 ha, dar că din cauza vremii rele această operațiune a fost amânată până la o dată ce urma să fie stabilită de comun acord. Guvernul nu a prezentat alte elemente asupra acestui lucru.

19. Pe de altă parte, potrivit scrisorii din data de 9 mai 2006 menționată anterior a Primăriei Goiești, erau în curs proceduri privind reconstituirea dreptului de proprietate și punerea în posesie a reclamantului și surorilor sale cu alte terenuri agricole și forestiere în temeiul Legii nr. 247/2005 de completare a Legilor nr. 18/1001 și 1/2000 citate anterior.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE PERTINENTE

20. Articolul 27 (1) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, așa cum a fost redactat după modificarea acestei legi și publicarea sa în Monitorul Oficial din data de 5 ianuarie 1998, prevede că punerea în posesie a celor îndreptățiți și eliberarea titlurilor de proprietate nu se pot efectua decât după ce autoritățile competente au efectuat asupra terenului operațiuni privind identificarea, măsurarea și delimitarea parcelelor respective potrivit documentelor cadastrale pregătite în acest scop. Articolul 116 alin. 1 și 2 ale acestei legi prevede că comisiile locale trebuie să efectueze operațiunile necesare eliberării titlurilor de proprietate din partea comisiei județene trimițându-i acesteia dosarul corespunzător fiecărui caz, inclusiv procesul-verbal care atestă punerea în posesie.

21. Regulamentul de aplicare a Legii nr. 18/1991, intrat în vigoare în urma publicării în Monitorul Oficial din data de 21 decembrie 2002 a hotărârii Guvernului nr. 1172/2001, prevedea, cu referire la art. 27 din Legea nr. 18/1991 citat anterior, că punerea în posesie a celor îndreptățiți trebuia să se realizeze de către specialiști în topografie și cadastru agricol, un proces-verbal însoțit de planul cadastral al terenului trebuind să fie întocmit și semnat, între altele, de cei îndreptățiți. În vederea punerii în posesie, autoritățile locale erau obligate să convoace, prin

scrisoare recomandată cu confirmare de primire, persoana îndreptătită care nu locuia în satul în care se afla terenul în posesia căruia urma să fie pus. De altfel, cu ocazia punerii în posesie, parcela în cauză trebuia delimitată prin pietre de hotar ce trebuia furnizate de proprietar (art. 33, 71 și 72 ale regulamentului de aplicare). Pe baza dosarului prezentat de comisia locală (cuprinzând planurile parcelelor, procesul-verbal de punere în posesie, etc.), comisia județeană trebuia să elibereze proprietarului, sub semnătură, titlul de proprietate (articolele 34 și 74). Prevederile citate anterior au fost reluate în noul regulament adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 890 publicată în Monitorul Oficial din data de 11 august 2005. De altfel, potrivit ordonanței guvernamentale nr. 127 din data de 10 octombrie 2002, procedura citată anterior de notificare a persoanei îndreptățite prin scrisoare recomandată trebuie respectată indiferent de domiciliul celui îndreptățit.

22. Potrivit hotărârilor nr. 2133 din data de 9 septembrie 1998, 374 din data de 1 martie 1999 și 8910 din data de 6 decembrie 2001 pronunțate de Curțile de Appel din Ploiești, Bacău și respectiv Craiova, procesul-verbal de punere în posesia unui teren este un act care precedă eliberarea titlului de proprietate de către autorități.

23. Prevederile legale referitoare la eliberarea unui titlu de proprietate asupra unui teren în numele tuturor moștenitorilor care l-au solicitat, în temeiul Legii nr. 18/1991, reconstituirea dreptului de proprietate de care au beneficiat părinții lor sunt descrise în Hotărârea *Burlacu și alții împotriva României* (nr. 3041/04, paragraful 15, 17 iulie 2008).

ÎN DREPT

I. Asupra pretensei încălcări a [art. 1](#) din Protocolul nr. 1

24. Reclamantul se plânge că a suferit o atingere adusă dreptului său la respectarea bunurilor sale pe motiv că nu a fost pus în posesia efectivă a terenurilor acordate de sentința definitivă din data de 12 martie 2003 pronunțată de Judecătoria Craiova și că autoritățile au refuzat să-i atribuie toate aceste terenuri pe vechile amplasamente deținute de părinții săi și să-i restituie, pe lângă terenurile la care se referea sentința susmenționată, un teren forestier de 4 ha. Acesta invocă art. 1 din Protocolul nr. 1 care prevede următoarele:

"Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor."

25. Guvernul contestă această afirmație.

A. Asupra admisibilității

26. În ceea ce privește refuzul autorităților de a-l pune în posesia terenurilor atribuite de instanțele interne pe vechile amplasamente deținute de părinții săi în anii 1950, Curtea constată că nici sentința din data de 12 martie 2003 nici cea din data de 4 iulie 2007, ambele pronunțate de Judecătoria Craiova, nu au recunoscut reclamantului dreptul de a fi pus în posesia terenurilor pe aceste amplasamente. Sentința din data de 4 iulie 2007, completată de hotărârea judecătorească din data de 29 octombrie 2007 a Tribunalului Dolj a concluzionat asupra imposibilității unei asemenea puneri în posesie cu excepția cazului în care reclamantul ar obține anularea titlurilor de proprietate al terților asupra parcelelor respective. Reiese că până în acest moment reclamantul nu poate pretinde să beneficieze de un « bun » sau de o « speranță legitimă » în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1, să fie pus în posesia terenurilor pe vechile amplasamente care fuseseră deținute de părinții săi. Prin urmare acest capăt de cerere trebuie respins ca fiind incompatibil *ratione materiae* cu prevederile Convenției, în temeiul art. 35 alin. 3 și 4.

27. În ceea ce privește plângerea reclamantului potrivit căreia terenul forestier de 4 ha ce figurează în procesul-verbal datat 24 noiembrie 2004 nu ar fi trebuit să fie calculat printre terenurile totalizând 31,25 ha indicate în sentința definitivă din data de 12 martie 2003, ci să fie considerat drept teren ce ar trebui să-i fie retrocedat într-un alt fel, Curtea constată că expertiza tehnică pe care s-a bazat Judecătoria Craiova pentru a pronunța sentința definitivă din data de 4 iulie 2007 a luat în calcul această parcelă ca făcând parte din terenurile totalizând 31,25 ha atribuite reclamantului în baza sentinței din data de 12 martie 2003 (paragraful 15 de mai sus). Prin urmare, pe baza probelor aflate la dosar și fără a prevedea cererea reclamantului de a i se restitui alte terenuri (paragraful 19 de mai sus), trebuie concluzionat că parcela de 4 ha în chestiune trebuie calculată printre terenurile totalizând 31,25 ha și nu drept teren la care reclamantul ar fi avut dreptul separat. Așadar și acest capăt de cerere trebuie respins drept incompatibil *ratione materiae* cu dispozițiile Convenției, în temeiul art. 35 alin. 3 și 4.

28. În ceea ce privește nerespectarea integrală și efectivă a sentinței din data de 12 martie 2003, Curtea constată că această plângere nu este în mod manifest neîntemeiată în sensul [art. 35](#)

alin. 3 din Convenție. Ea subliniază de altfel că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. O declară deci admisibilă.

B. Asupra fondului

29. Guvernul susține că prin emiterea, la data de 9 decembrie 2000, la data de 12 noiembrie 2004 și la data de 25 martie 2005, a titlurilor de proprietate asupra terenurilor de 8,35 ha și 17,90 ha, precum și prin eliberarea, la data de 24 noiembrie 2004, a unui proces-verbal referitor la un teren forestier de 4 ha, autoritățile au respectat în întregime sentința definitivă din data de 12 martie 2003 privind reconstituirea dreptului de proprietate al reclamantului asupra terenurilor totalizând 31,25 ha. Acesta consideră că eliberarea reclamantului unui singur titlu de proprietate referitor la terenurile citate anterior nu era posibilă, deoarece reconstituirea dreptului de proprietate s-a făcut în temeiul legilor ulterioare (nr. 18/1991 și 1/2000) și că surorile reclamantului au cerut de asemenea, în calitate de moștenitoare ale părinților lor, reconstituirea terenurilor în cauză.

30. Reclamantul consideră că în baza sentinței definitive din data de 12 martie 2003 Judecătoria Craiova, autoritățile trebuia să-i restituie 31,25 ha de teren. Acesta se referă de asemenea la un partaj anterior al bunurilor cu surorile sale, invocând că instanța nu l-a luat în considerare. El susține că chiar dacă a fost pus în posesia efectivă a terenului de 8,35 ha, în schimb nu i-au fost retrocedate, prin punerea efectivă în posesie, celelalte terenuri. În această privință, el consideră că nu poate folosi terenurile în discuție și nici nu poate beneficia de ele fără să fi fost pus în posesie în mod concret. În timp ce recunoaște într-o scrisoare din data de 8 iunie 2006 că a semnat procesul-verbal referitor la punerea în posesia terenului forestier de 4 ha, el menționează că nu a semnat alte procese-verbale, că autoritățile au emis toate aceste documente în mod formal și că comisia locală nu a oferit dovada că acesta a fost convocat pentru punerea în posesia efectivă a terenurilor, pentru identificarea, măsurarea și delimitarea acestora, cu excepția celui de 8,35 ha.

31. Curtea reamintește mai întâi că noțiunea de « bunuri » poate acoperi atât « bunurile actuale » cât și valorile patrimoniale, inclusiv creanțele, în baza cărora un reclamant poate pretinde să aibă cel puțin o « speranță legitimă » de a obține folosința efectivă a unui drept de proprietate (*Kopecky împotriva Slovaciei* [GC], nr. 44912/98, paragraful 35, 28 septembrie 2004). În cazul în speță aceasta constată că în baza sentinței definitive din data de 12 martie 2003 reclamantul era titularul unei creanțe privind obligația autorităților de a-i reconstitui dreptul de

proprietate asupra terenurilor totalizând 31,25 ha situate în perimetrul satului Goiești. De altfel, reamintind că Convenția are drept scop protejarea drepturilor neteoretice sau iluzorii ci concrete și efective (*Artico împotriva Italiei*, Hotărârea din 13 mai 1980, seria A nr. 37, pag. 16, paragraful 33), Curtea reține că din prevederile Legii nr. 18/1991 precum și din regulamentul său de aplicare reiese că punerea efectivă a celui îndreptățit în posesia terenurilor în cauză reprezintă o etapă prealabilă necesară emiterii și eliberării titlului de proprietate asupra terenurilor respective (a se vedea paragrafele 20-22 de mai sus și *Corabian împotriva României*, nr. 4305/03, paragraful 30, 27 septembrie 2007). În aceste condiții, Curtea consideră că reclamantul beneficia de o « speranță legitimă » de punere în posesie efectivă și de reconstituire a dreptului său de proprietate asupra terenurilor totalizând 31,25 ha, astfel încât garanțiile art. 1 din Protocolul nr. 1 se aplică în speță.

32. Curtea constată apoi că Guvernul contestă afirmația reclamantului, care susține că nerespectarea integrală și efectivă a sentinței din data de 12 martie 2003 reprezintă o ingerință nejustificată în exercitarea dreptului la respectarea bunurilor sale. În ciuda neprecizării dispozitivului acestei sentințe, Curtea consideră că în lumina considerentelor sale, care iau în calcul eliberarea anterioară de către autorități reclamantului și surorilor sale unui titlu de proprietate asupra unui teren în suprafață de 8,35 ha, trebuie calculat acest ultim teren printre terenurile însumând 31,25 ha pe care autoritățile trebuia să le atribuie reclamantului. De altfel, reclamantul însuși nu susține contrariul. Mai mult, deși reclamantul susține că în baza sentinței citată anterior comisia județeană ar fi trebuit să-i elibereze, numai lui, separat de surorile lui, un titlu de proprietate, Curtea reține că din dosar nu reiese că problema unui eventual partaj între reclamant și restul moștenitorilor ar fi făcut obiectul dezbaterii în procedura în cauză. Aceasta consideră că trebuie să țină cont de prevederile de aplicare a Legii nr. 18/1991 referitoare la eliberarea unui titlu de proprietate asupra unui teren pe numele tuturor moștenitorilor care, în temeiul acestei legi, au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate de care beneficiaseră părinții lor, cei îndreptățiți putând soluționa eventualele diferende prin intermediul unei proceduri potrivit dreptului comun (paragraful 23 de mai sus).

33. În ceea ce privește punerea în posesie a reclamantului și reconstituirea dreptului său de proprietate asupra restului din suprafața de 31,25 ha, Curtea constată că reclamantul nu a fost pus în posesia efectivă a parcelelor totalizând 17,90 ha înainte de emiterea titlului de proprietate în cauză, în ciuda redactării formale a unui proces-verbal în acest sens din partea autorităților, așa

cum reiese din sentința definitivă din data de 4 iulie 2007 a Judecătoriei Craiova și din scrisoarea din data de 17 iunie 2008 a Primăriei Goiești (paragrafele 16 *in fine* și 18 de mai sus).

34. Curtea constată de asemenea că autoritățile locale nu au dovedit că au executat integral și efectiv sentința definitivă din data de 12 martie 2003 în ceea ce privește terenurile forestiere de 1 și 4 ha. În această privință, ea subliniază că pentru a asigura caracterul efectiv și transparent al procesului de punere în posesie a proprietarilor și de eliberare a titlurilor de proprietate, regulamentul de aplicare a Legii nr. 18/1991 prevede din partea autorităților locale în special o procedură de convocare prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire pentru punerea în posesie a celor îndreptățiți (paragraful 21 de mai sus). Reținând că reclamantul nu locuia în satul Goiești, că neagă că ar fi fost informat să se prezinte pentru punerea în posesie și că a susținut permanent că nu a fost pus în posesia efectivă a acestor terenuri, Curtea constată că Guvernul nu a prezentat documente care să ateste că reclamantul a fost într-adevăr convocat pentru a identifica terenurile în cauză și a intra în posesia lor. Or Curtea a statuat deja că, în ciuda existenței formale a unui proces-verbal de punere în posesie și eliberării unui titlu de proprietate, executarea unei hotărâri definitive care acordă terenuri unui reclamant nu poate fi considerată drept efectivă câtă vreme reclamantul nu a fost convocat în condițiile cerute de lege și nu a putut identifica terenurile atribuite pentru a intra în posesia lor (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Corabian*, citată anterior, paragraful 40 *in fine*).

35. Pe de altă parte, în privința celor două terenuri forestiere în discuție, Curtea reține poziția autorităților competente, care pe 9 și 15 iunie 2006 au precizat că trebuia să emită și să elibereze reclamantului « documentele » referitoare la cele 5 ha de teren, îndeosebi titlul de proprietate privind terenul forestier de 4 ha, ceea ce demonstrează nerespectarea integrală și efectivă a sentinței din data de 12 martie 2003. În fine, în ceea ce privește în special terenul de 4 ha, Curtea nu poate decât să fie uimită de practica potrivit căreia, în ciuda prevederilor legale în materie, autoritățile locale, care au întocmit un proces-verbal de punere în posesie a reclamantului la data de 24 noiembrie 2004, au indicat în scrisoarea lor din data de 17 iunie 2008 că nu au realizat asupra terenului operațiunile de identificare și de delimitare a parcelei respective, operațiuni la care reclamantul ar fi trebuit să fie invitat să participe (paragrafele 12 și 13 *in fine*).

36. Pe baza celor de mai sus și a sentinței definitive din data de 12 martie 2003, Curtea consideră că, în măsura în care reclamantului nu i s-a eliberat un titlu de proprietate asupra terenului forestier de 4 ha și nu a fost pus efectiv în posesia terenului respectiv precum și a

terenurilor de 1 ha și de 17,90 ha, reclamantul a suferit o ingerință în exercitarea dreptului său la respectarea bunurilor sale. Or, Guvernul nu a prezentat nicio justificare întemeiată pentru această ingerință ; aceasta era deci arbitrară și implica încălcarea principiului legalității. O asemenea concluzie scutește Curtea să descopere dacă a fost păstrat un echilibru just între cerințele interesului general și imperativele apărării drepturilor individuale ale reclamanților (*Metaxas împotriva Greciei*, nr. 8415/02, paragraful 31, 27 mai 2004 și *Corabian*, citată anterior, paragraful 50).

37. Prin urmare, Curtea consideră că a avut loc încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1.

II. Asupra pretenției încălcării a art. 6 alin. 1 din Convenție

38. Recurgând la aceleași motive ca cele prezentate cu titlu de plângere întemeiată pe art. 1 din Protocolul nr. 1, reclamantul se plânge de o încălcare a dreptului său de acces la instanță. El invocă art. 6 alin. 1 din Convenție, care predece următoarele în partea sa pertinentă în speță :

"Orice persoană are dreptul la judecarea echitabilă a cauzei sale (...) de către o instanță independentă și imparțială (...) care va hotărî (...) asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil (...)"

39. Atât Guvernul cât și reclamantul prezintă în linii mari aceleași argumente ca cele prezentate în privința plângerii întemeiate pe art. 1 din Protocolul nr. 1.

40. Curtea consideră că această plângere este legată de cea examinată mai sus și că trebuie declarată admisibilă.

41. Subliniind că părțile reiau argumentele expuse anterior din punctul de vedere al art. 1 din Protocolul nr. 1 și având în vedere examinarea plângerii întemeiate pe acest articol (paragrafele 31-37 de mai sus), Curtea consideră că nu trebuie examinat separat fondul plângerii întemeiate pe art. 6 alin. 1 din Convenție (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Glod împotriva României*, nr. 41134/98, paragraful 46, 16 septembrie 2003, *Hauler împotriva României*, nr. 67703/01, paragraful 41, 12 iulie 2007 și *Crisan împotriva României*, nr. 42930/98, paragraful 32, 27 mai 2003).

III. Asupra aplicării [art. 41](#) din Convenție

42. În conformitate cu art. 41 din Convenție,

"În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o

înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă."

A. Prejudiciu

43. Cu titlu de prejudiciu material pe care consideră că l-a suferit, reclamantul cere în principal retrocedarea efectivă a terenurilor pentru care autoritățile nu au emis decât formal titluri de proprietate sau procese-verbale de punere în posesie. El solicită de asemenea 15.000 euro reprezentând contravaloarea producției de cereale de care consideră că a fost privat din martie 2003 de pe terenurile totalizând 31,25 ha. El solicită în final 5.000 euro pentru prejudiciul moral, drept compensație pentru frustrarea și umilirea la care pretinde că a fost supus de autoritățile care nu au respectat decât formal sentința definitivă din data de 12 martie 2003.

44. Invocând jurisprudența Curții, Guvernul consideră că cererea reclamantului privind producția de cereale de care susține că a fost privat nu este susținută prin acte doveditoare și că are un caracter speculativ. În subsidiar, Guvernul consideră că, în măsura în care reclamantul ar fi putut avea dreptul la contravaloarea terenurilor în posesia cărora nu a fost pus efectiv, trebuie să se țină cont de scrisoarea din data de 17 iunie 2008 a Primăriei Goiești care menționează un preț estimativ cuprins între 0,15 și 0,20 lei noi românești (RON)/m² pentru terenul agricol situat în afara zonei construibile din Goiești (*extravilan*). În ceea ce privește cererea pentru prejudiciul moral, Guvernul consideră că suma solicitată este excesivă și că o eventuală constatare a încălcării ar putea constitui în sine o reparație suficientă.

45. Curtea evidențiază că singura bază de reținut pentru acordarea unei satisfacții echitabile constă în speță în constatarea încălcării art. 1 din Protocolul nr. 1 pe motiv că autoritățile nu au executat în mod integral și efectiv sentința definitivă din data de 12 martie 2003. În ceea ce privește cererea referitoare la beneficiul nerealizat datorat imposibilității reclamantului de a beneficia de terenurile restituite prin sentința citată anterior, în lipsa oricărui act doveditor relevant cum ar fi o expertiză sau o hotărâre judecătorească care să ateste suma prejudiciului invocat, Curtea nu poate face speculații cu acest titlu și consideră că această cerere trebuie respinsă (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Dragne împotriva României* (satisfacție echitabilă), nr. 78047/01, paragraful 18, 16 noiembrie 2006 și *Corabian*, citată anterior, paragraful 59). În schimb, dată fiind constatarea sa privind neeliberarea din partea autorităților a titlului de proprietate reclamantului asupra terenului forestier de 4 ha și nepunerea efectivă în posesia terenurilor forestiere de 1 ha și 4 ha precum și a terenului de 17,90 ha (paragraful 36 de

mai sus), Curtea consideră că eliberarea titlului de proprietate citat anterior și punerea efectivă în posesia terenurilor susmenționate l-ar situa pe reclamant, pe cât posibil, într-o situație echivalentă cu cea în care s-ar fi aflat dacă cerințele art. 1 din Protocolul nr. 1 nu ar fi fost încălcate.

46. Curtea decide că, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a acestei hotărâri, în cazul în care statul pârât nu va proceda la operațiunile citate anterior, Guvernul va trebui să plătească reclamantului, pentru prejudiciul material, o sumă corespunzătoare valorii actuale a terenurilor respective. Ținând cont de elementele prezentate de Guvern și de informațiile de care dispune asupra prețurilor pieții imobiliare locale, Curtea consideră că va trebui să aloce reclamantului 22.500 euro pentru prejudiciul material.

47. Curtea consideră de asemenea că reclamantul a suferit un prejudiciu moral în special datorită frustrării provocate de imposibilitatea respectării integrale și efective a sentinței din data de 12 martie 2003 pronunțate în favoarea sa și că acest prejudiciu nu este suficient compensat de o constatare a încălcării.

48. În aceste împrejurări, ținând cont de toate elementele pe care le deține și statuând în echitate, așa cum prevede art. 41 din Convenție, Curtea alocă reclamantului 2.000 euro cu titlu de prejudiciu moral.

B. Costuri și cheltuieli

49. Reclamantul solicită de asemenea rambursarea costurilor și cheltuielilor pe care autoritățile nu i le-au plătit în ciuda prevederilor sentinței definitive din data de 12 martie 2003, precum și suma de 5.000 RON plătită pentru cheltuielile de transport și cazare cu ocazia deplasărilor sale de la Oradea la Craiova pentru a obține executarea sentinței citate anterior și suma de 2.000 RON pentru onorariile avocaților. Nu prezintă acte doveditoare în acest sens.

50. Guvernul reține că suma acordată cu titlu de costuri și cheltuieli prin sentința din data de 12 martie 2003 este de 150 RON și că reclamantul nu a prezentat niciun act doveditor pentru restul sumelor cerute.

51. În conformitate cu jurisprudența Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor decât în măsura în care se stabilește realitatea, necesitatea și caracterul rezonabil al cuantumului lor. În cauză, ținând cont de elementele aflate în posesia sa și de criteriile susmenționate, Curtea consideră rezonabilă suma de 100 euro pentru cheltuielile legate de procedura internă și o acordă reclamantului.

C. Majorări de întârziere

52. Curtea hotărăște să aplice majorările de întârziere echivalente cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte marginale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

CURTEA,

ÎN UNANIMITATE:

1. declară cererea admisibilă în privința plângerilor întemeiate pe art. 6 alin. 1 și 1 din Protocolul nr. 1 în ceea ce privește nerespectarea integrală și efectivă a sentinței definitive din data de 12 martie 2003 și inadmisibilă pentru rest ;

2. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 ;

3. hotărăște că nu trebuie examinat fondul plângerii întemeiată pe art. 6 alin. 1 din Convenție ;

4. hotărăște :

a) că statul pârât trebuie să elibereze reclamantului un titlu de proprietate asupra terenului forestier de 4 ha și să-l pună în posesia efectivă a terenurilor forestiere de 1 ha și 4 ha precum și a terenului de 17,9 ha, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 alin. 2 din Convenție ;

b) că dacă nu va îndeplini aceste operațiuni, statul pârât va trebui să plătească reclamantului, în același termen de trei luni, 22.500 euro (douăzeci și două mii cinci sute euro), la care se va adăuga orice sumă putând fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul material ;

c) că statul pârât va trebui să plătească de asemenea reclamantului, în termenul susmenționat, 2.000 euro (două mii euro) pentru prejudiciul moral și 100 euro (una sută euro) pentru costuri și cheltuieli, la care se va adăuga orice sumă putând fi datorată cu titlu de impozit ;

d) că sumele respective vor fi convertite în moneda statului pârât la cursul de schimb valabil la data plății ;

e) că, începând de la data expirării termenului amintit și până la momentul efectuării plății, suma va fi majorată cu o dobândă simplă, a cărei rată este egală cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte procentuale.

5. Respinge cererea de acordare a unei satisfacții echitabile pentru rest.

Întocmită în limba franceză, apoi comunicată în scris, la data de 30 septembrie 2008, în temeiul [art. 77](#) alin. 2 și 3 din Regulament.

Josep Casadevall,

președinte

Stanley Naismith,

Grefier adjunct